

מילי דמלכא

שיחות ומאמרים שזכינו לשמוע מאת
כ"ק מרן אדמו"ר זצוק"ל

באורך נראה אור

יו"ל ע"י

מכון שפה ברורה

שע"י חסידי קאסוב

פ' לך לך תשפ"ה לפ"ק

- אחים יקרים אחים לדעה -

הננו בזה בקריאה של חיבה לכל קוראינו ואנ"ש היקרים שיחי
שהיות ומלאכת הכתיבה, העריכה, וסידור הגליונות, שיהיו באופן נאה ויאה ומכובד עולים ממון הרבה,
וכדי להוציא את הגליון אנו צריכים את עזרת הציבור החפץ ורוצה בקיומו

אנו פנים לעזרת הציבור הושיטו ידכם והרימו את נדבת לבכם לתרום מתנה יפה ונכבדת

וההזדמנות נאותה לתרום לעילוי נשמת יקירכם אשר בוודאי תהא
לטובת נשמתם זכות הפצת דברי תורה האלו
וגם בעת שמחתכם תבוא הברכה לכם ולביתכם

והנצחתם תונצחו בתוך הקונטרסים לפרסם עושי מצוה

ובכן אלו הרוצים בהנצחה או החפצים לתרום עקב שמחה וכן מי ברצונם לתרום לעילוי נשמת

יפנו לר' מאיר גאדינגער הי"ו במס' 917-686-5892

או להתקשר ע"ד אימייל ל **toraskosov@gmail.com**

וזכות הגדול של זיכוי הרבים תעמוד לכם להתברך בכל מילי דמיטב

הק'ימוד בגליון דהלו

יהיה לעילוי נשמתו הטהורה של

כ"ק אבינו רועינו אדונינו מורינו ורבינו

מרן שרגא פייביש בן מרן אברהם יהושע העשיל זצוק"ל

זכותו הגדול יגן עלינו ועל כל ישראל

לשמוע דרשות, ושיעורים שונים מכ"ק מרן אדמו"ר זצוק"ל

וכן למודעות ומאורעות שונות בקרב קהילתנו הק'

יש להתקשר לקו "קול קאסוב"

במס' 917-686-5892 או במס' 718-682-2004 או במס' 1810-370-72-972

כל הזכויות שמורות

להערות והארות או לקבל הגליון מדי שבוע בשבוע ע"י e-mail

יש לפנות להמערכת

במס' 917-686-5892

או אל **toraskosov@gmail.com**

נערך ונסדר ע"י:

באורך נראה אור

ראיה רוחנית ע"י דבקות האדם בהשגחה פרטית

תמצית העניינים והנקודות דברות קודש – שבת פרשת לך לך תשפ"ג

ענף א.

והסמיכו לזה את מאמר החכם מכל
אדם (קהלת א', ט"ז) "ולבי
ראה הרבה חכמה", וכן אמרו חז"ל
(ע"ז כ"ח ע"ב) "שורייני דעינא באובנתא
דליבא תלו" ופי' רש"י (שם, ד"ה אפילו)
"מאור העין מעורין ואוחזין בטרפשי
הלב"א.

ראיה רוחנית נובעת מעצם העיניים
אך כל זה הוא בכוחות הראיה
והשמיעה הגשמיים, אמנם
כאשר יזכה האדם לבחינת ראיה
רוחנית לראות מראות רוחניים, אז
העין בעצמה תראה, וכן אם יזכה
לבחינת שמיעה רוחנית לשמוע קולות
רוחניים, האוזן בעצמה תשמע.

עיקר כח הראיה והשמיעה
מהמוח והלב

ידוע הענין שכוח הראיה והשמיעה
נובעים מאיברי העיניים
והאזנים הגשמיים, אמנם מי פתי
יחשוב לייחס כוחות אלו לכלי העינים
והאזנים, וודאי הוא שהכלים האלו אין
בהם שום כוח עצמי, כי עיקר חיות
האדם היא מהמוח והלב, ומשם יפרד
ויתפשט לכל האיברים ע"י הגידין
והעצמות, ובזה מקבלים כל האיברים
חיותם וכוחם, ובכך הם פועלים את
פעולתם כראוי לפי מזגם ותכונתם.
והראיה לזה כי כאשר נפריד העין מן
הגוף ודאי לא תראה העין כלל, וכן
האוזן שאינו מחובר אל הגוף לא
תשמע כלל.

א. ראה בספה"ק דברי משה להרה"ק רבי משה מדאלינא זי"ע תלמיד הבעש"ט (פרשת
לך לך ד"ה) ודבריו הקדושים הם יסוד מאמרינו "כי הראיה הגשמית אשר אנו
רואים, אמת שרואין בעיניהם, אך מכל מקום בצירוף הגוף שמתפשט מן העין

מילי דמלכא

שני בחינות בהשגחת השי"ת בעולם כתבו הקדמונים שהקב"ה משגיח על עולמו בשני מיני השגחה, ההשגחה הא' היא לכל מיני הנבראים שבעולם הזה, והם ד' סוגים, דומם צומח חי ומדבר, שכל אחד מהסוגים נחלק למינים רבים כנודע, ואופן השגחתם היא רק בכללות המין, ר"ל שאינו מדקדק בעניינו של כל אחד ואחד, אלא שלא יופסד כללות המין ויישאר בעולם כפי רצונו העליון ב"ה.

וההשגחה הב' היא על האדם שמשגיח על אחד ואחד בפרט, אבל אף אצל בני אדם תלוי

ובספר 'דברי משה' (הנ"ל בהערה) כתב, שלפי האמור 'יובן דברי חז"ל במסכת אבות (פ"ב מ"א) "רע מה למעלה ממך עין רואה ואוזן שומעת", ר"ל שהעין בעצמו בלתי גוף הוא רואה וכן אוזן שומעת'.

בי כשהאדם מזכך את גופו בבחינת "למעלה ממך" למעלה מטבעיו וצרכיו הגשמיים הוא זוכה ל"עין רואה ואוזן שומעת" דהיינו שהעין בעצמו בלתי התקשרותו להגוף רואה מראות רוחניים, וכמו כן האוזן בעצמו שומעת קולות רוחניים מלמעלה.

ויש להתבונן במהות ענין הזיכוכ ששל ידו זוכים לבחינת ראייה רוחנית.

גידין ועצמות להמוח והלב, כמאמר חז"ל (ע"ז כ"ח ע"ב) "שורייני דעינא באובנתא דליבא תלו". [וראייה לזה] כאשר יוקח ויופרד עין מן הגוף - אינו רואה כלל, וכן הוא בהשמיעה גם כן, כי האוזן בלתי מחובר אל הגוף - אינו שומע כלל".

ב. המשך לשון ה'דברי משה' "אבל בחינת רוחניות, אז העין בעצמו רואה, וכן שמיעה הרוחניות האוזן בעצמו שומעת, ולזה אי אפשר להשיג ראייה רוחנית או שמיעה רוחנית רק ע"י זיכוכ גדול והתפשטות הגשמיות..."

בא רואה ענין נפלא בתורת בעל התניא בספרו לקוטי תורה ד"ה ביאור ואתחנן (פר' ואתחנן דף ג' ע"ג) (וע"ע מש"כ בד"ה והניף ידו, בדרושי שש"פ דף י"ז ע"ב) "ויובן קצת ענין בחינת ראייה מהו ברוחניות ממה שכתב בפע"ח (שער קשעה"מ פ"א) שפעם אחת נכנס ר' אברהם הלוי אצל האריז"ל ומצאו שהיה ישן, והקיץ ואמר ששמע בישיבה של מעלה סודות ורזין עילאין בפרשת בלק ובלעם שאם ה' דורש שמונים שנה רצופים יומם ולילה לא יוכל להשלים. ואיך הוא זה ששיג בשני שעות מה שצריך זמן פ' שנה ויותר לאומרם, הענין כי השגה וגילוי זה נקרא בחינת ראייה שהוא למעלה מבחינת תבונה והשגה ממש".

ג. ראה בספר החינוך (מצוה קס"ט) "ואנחנו בעלי הדת האמתית, לפי מה ששמעתי, נשים השגחתו ברוך הוא על כל מיני בעלי החיים בכלל, כלומר שכל מין מן המינין הנבראין בעולם יתקיים לעולם לא יכלה ויאבד כולו, כי בהשגחתו ימצא קיום לכל דבר. ובמין האדם נאמין כי השגחתו ברוך הוא על כל אחד ואחד

באורך נראה אור

ג

ההשגחה כפי שלמות עבודתם אדם פשוט, להשגחתו על הצדיקים ודביקותם⁷, כי אינו דומה השגחתו על ועל החסידים שומרי משמרת הקודש

בפרט, והוא המבין אל כל מעשיהם, וכן קבלנו מגדולינו, וגם נמצא על זה הרבה כתובים יורו כי הענין כן".

ד. ראה מה שכתב בזה הרמב"ם (מורה נבוכים ח"ג פרק י"ח) "כי איזה איש מאישי בני אדם שהשיג מן השפע ההוא חלק יותר גדול, כפי הכנת החומר שלו וכפי התלמדו, תהיה ההשגחה עליו יותר בהכרח, אם ההשגחה נמשכת אחר השכל, כמו שזכרתי. ולא תהיה אם כן, ההשגחה האלוהית בבני אדם כולם בשווה, אבל יהיה יתרון ההשגחה עליהם כיתרון שלמותם האנושי זה על זה.

ולפי זה העיון יתחייב בהכרח שתהיה השגחתו יתברך בנביאים עצומה מאד ולפי מדרגותם בנבואה, ותהיה השגחתו בחסידים ובטובים כפי חסידותם וישרונם, אחר שהשיעור ההוא משפע השכל האלוהי הוא אשר שם דבר בפי הנביאים והוא אשר ישר מעשי הטובים והשלים חכמות החסידים במה שידעו.

ואמנם הסכלים הממרים, כפי מה שחסרו מן השפע ההוא, היה ענינם נבזה וסודרו בסדר שאר אישי מיני בעלי החיים, "נמשל כבהמות נדמו" (תהלים מ"ט, כ"א), ומפני זה היה קל להרגם, אבל צווה בו לתועלת. וזה הענין הוא פינה מפינות התורה ועליו בנינה, ר"ל על שההשגחה באיש איש מבני אדם כפי מה שהוא.

הסתכל איך סיפר על ההשגחה בפרטי עניני האבות' בעסקיהם ובשימושיהם, עד מקניהם וקניניהם, ומה שיעדם האלוה מחבר ההשגחה עליהם, לאברהם נאמר (בראשית ט"ו, א') "אנוכי מגן לך", ונאמר ליצחק (שם כ"ו, ג') "ואהיה עמך ואברכך", ונאמר ליעקב (שם כ"ח, ט"ו) "והנה אנוכי עמך ושמרתך בכל אשר תלך", ונאמר לאדון הנביאים (שמות ג', י"ב) "כי אהיה עמך", ונאמר ליהושע (יהושע א' ה') "כאשר הייתי עם משה אהיה עמך" - וזה כולו מבאור ההשגחה עליהם כפי שלמותם. ונאמר בהשגחה על החשובים החסידים ועזיבת הסכלים (שמואל א ב', ט') "רגלי חסידיו ישמור ורשעים בחושך ידמו, כי לא בכח יגבר איש", יאמר, כשישלם קצת אישי המין מן המכות והמקרים ונפול קצתם בהם אינו לפי כוחותם הגופיים והכנותיהם הטבעיות, הוא אמרו 'לא בכח יגבר איש', אבל הוא לפי השלמות והחסרון, ר"ל קרבם אל האלוה או רחקם ממנו, ומפני זה הקרובים אליו בתכלית השמירה, 'רגלי חסידיו ישמור', והרחוקים ממנו מוכנים למה שיקרה שימצאם, ואין שם מה שישמרם ממה שיתחדש, כהולך בחושך, שאין ספק שיכשל. ונאמר בהשגחה על החסידים גם כן, "שומר כל עצמותיו וגו'" (תהלים ל"ד, כ"א), "עיני ה' אל צדיקים וגו'" (שם ט"ז), "יקראני ואענהו וגו'" (שם צ"א ט"ו), והפסוקים אשר באו בזה הענין רבו מלספור, רצוני לומר, בהשגחה על בני אדם כפי שיעור שלמותם וחסידותם".

וראה עוד במורה נבוכים (ח"א פרק ע"ג הקדמה רביעית ושישית; ח"ב פרק מ"ח; ח"ג פרק נ"א; נ"ג); כוזרי (מאמר חמישי אות כ); אור ה' לרבי חסדאי קרשקש (המאמר השני, הכלל

מילי דמלכא

שני בחינות בהשגחה מכוונות לשני בחינות

והרמ"ז בפירושו על הזוהר (ח"ג דף קי"ב ע"א) ביאר ענין זה עפ"י פנימיות התורה, דבאמת נשפעים מלמעלה שני מיני שפע, האחד הוא שפע חיצוני והוא השורש להשגחה כללית לקיום העולמות, והשני הוא שפע פנימי שהוא השורש להשגחה פרטית לבני ישראל הדבוקים בקב"ה.

ועל ידי התכוונות האדם שהוא נמצא תחת השגחת השי"ת בתמידות,

אשר הולכים לפניו בדבקות גדולה ועליונה, ומקושרים בחי החיים ב"ה, ומתכוונים בהתהוות הבריאה בתמידות בכל יום ממאמר פיו יתברך והוא לבדו הוא ואין זולתו, וישימו מבטחם אך בה' ולא יפנו אל רהבים ושטי כזב, כי יודעים בוודאות ובבהירות שהכל בידי השי"ת, ברצותו מאריך וברצותו מקצר, משפיל גאים עדי ארץ ומגביה שפלים עדי מרום, אזי אופן השגחתם 'עצומה מאד' [לשון הרמב"ם, ראה הערה למטה] כמים הפנים לפנים.

(השני); פירוש הרמב"ן (בראשית י"ח, י"ט; איוב ל"ו, ז); ספר העיקרים (מאמר רביעי פרק ד' והלאה); ספר אילמה להרמ"ק (עין כל תמר, תמר ה', בענין ההשגחה ופרטיה, מפרק א' והלאה); ובספרו שיעור קומה (סימן נ"ד); ובספרו אור יקר על הזוהר הקדוש (כרך י"ב, עמ' מ' והלאה); שומר אמונים (הקדמון, וכוח שני מסימן פ"א והלאה); מאמר העיקרים לרמח"ל; וכן בספרו דרך ה' (מאמר ד' פרק ז); קהלת יעקב לבעל מלא הרועים (עך השגחה).

ה. איתא בזוהר (שם) רבי יהודה אמר, ודאי קב"ה אשגח עלן תדיר ודכיר לן, דאי לאו דאיהו אשגח בהו בישראל ודכיר לון לא יקומון חד יומא בגלותא, הה"ד (ויקרא כ"ו, מ"ד) ואף גם זאת בהיותם בארץ אויביהם וגו'.

וכתב הרמ"ז "וידוע (ע"ח שער ט"ו פ"א) ששני מיני שפע הם, האחד מה שצריך לקיום העולמות שוב אינו חסר אפילו רגע ועליו אמר **אשגח עלן תדיר**, כי זה אינו נפסק. והשפע השני הוא המתחדש מסוד הפנימיות בכח התפילות והמצוות, ולעומתו אמר **ודכיר לן**, וזהו במה שמתעלות נשמותינו למעלה ונעשה ייחודים וזיווגים שהן הן סוד הזכירה כנודע אצלנו... **דאי לאו דאיהו אשגח וכו'**, דוק שהוסיף מלת איהו באשגח כלפי מה שאמרנו שענין שפע ההשגחה אינו תלוי בנו כי אם בו, וזה שאמר דאיהו אשגח, כלומר בטובו וחסדו, ועוד שאפילו השפע החיצוני הוא לנו מאתו יתברך. ועוד **דכיר**, בפנים חדשות מזווג הפנימיות. ונתן טעמו לשבח באומרו שאלמלא כן **לא יקומון חד יומא בגלותא**, וירצה שלא תאמר שיש ספק ודי במין השפע הראשון דקיום העולמות, כי זה די והותר אל אומות העולם שכל כח אחיזתם הוא מן החיצוניות, אבל ישראל צריכים בכל יום גם לשל הפנימיות שהוא מקורם ושורשם.

באורך נראה אור

ה

הבלי העולם השפל הזה, ואז זוכה לראיה רוחנית.

הנה בזה הוא מזכך את עצמו ושוכח מחיזו דהאי עלמא ולבו נעתק מכל

ענף ב.

האמת שאתם הולכים בה, ושיבר הצלמים והתחיל להודיע לעם שאין ראוי לעבוד אלא לאלוה העולם ולו ראוי להשתחוות ולהקריב ולנסך כדי שיכירוהו כל הברואים הבאים, וראוי לאבד ולשבר כל הצורות כדי שלא יטעו בהן כל העם כמו אלו שהם מדמים שאין שם אלוה אלא אלו. כיון שגבר עליהם בראיותיו בקש המלך להורגו, ונעשה לו נס ויצא לחרן והתחיל לעמוד ולקרוא בקול גדול לכל העולם ולהודיעם שיש שם אלוה אחד לכל העולם ולו ראוי לעבוד, והיה מהלך וקורא ומקבץ העם מעיר לעיר ומממלכה לממלכה עד שהגיע לארץ כנען והוא קורא שנאמר (בראשית כ"א, ג') ויקרא שם בשם ה' אל עולם, וכיון שהיו העם מתקבצין אליו ושואלין לו על דבריו, היה מודיע לכל אחד ואחד כפי דעתו עד שיחזירוהו לדרך האמת, עד שנתקבצו אליו אלפים ורבות והם אנשי בית אברהם ושתל בלבם העיקר הגדול הזה".

בזכות אמונתו זכה אאע"ה לראיה

רוחנית

ובשעה ששאל אברהם להקב"ה (בראשית ט"ז, ג') הֲנָן לִי לֹא נִתְּנָה זְרַע וְהִנֵּה כֵּן בֵּיתִי יוֹרֵשׁ אֹתִי,

גודל אמונת אאע"ה

ונודע שאברהם אבינו ע"ה התחזק מאוד באמונה בקב"ה איך שהוא משגיח בפרטות על כל הנבראים, וכמבואר ברמב"ם (הל' ע"ז פ"א ה"ג) תחילת דרכו של אאע"ה "התחיל לשוטט בדעתו והוא קטן, והתחיל לחשוב ביום ובלילה והיה תמיה היאך אפשר שיהיה הגלגל הזה נוהג תמיד ולא יהיה לו מנהיג ומי יסבב אותו כי אי אפשר שיסבב את עצמו".

ובמדרש (בראשית רבה פל"ט, א') איתא "ויאמר ה' אל אברם לך לך מארצך וגו' (בראשית י"ב, א') ר' יצחק פתח (תהלים מ"ה, י"א) שמעני בת וראי והטי אזנך ושכחי עמך ובית אביך, אמר רבי יצחק משל לאחד שהיה עובר ממקום למקום וראה בירה אחת דולקת, אמר תאמר שהבירה זו בלא מנהיג, הציץ עליו בעל הבירה אמר לו אני הוא בעל הבירה. כך לפי שהיה אבינו אברהם אומר תאמר שהעולם הזה בלא מנהיג, הציץ עליו הקב"ה ואמר לו אני הוא בעל העולם".

וממשיך הרמב"ם, "כיון שהכיר וידע [אברהם את בוראו], התחיל להשיב תשובות על בני אור כשדים ולערוך דין עמהם ולומר שאין זו דרך

מילי דמלכא

אז אברהם בן שבעים שנה, נמצא שהמתין לקיום ההבטחה שלושים שנה עד שנולד לו יצחק בן מאה שנה, ועכ"ז הלך בצדקו ובאמונתו ועמד בכל העשרה נסיונות¹.

עבודת האדם להתבונן בגדלות ה' ולהדבק בהשגחתו ית'

ובכן צריך כל האדם להתבונן בהפלאת רוממותו יתברך, שמלא כל הארץ כבודו, והלא את השמים ואת הארץ אני מלא נאום ה', ואעפ"כ הוא משפיל את עצמו ויורד להשפיע ולהשגיח בפרטיות על כל נברא. וזהו מה שאמרו חז"ל (מגילה

אמר לו הקב"ה (שם, ד' ה') לא יִרְשֶׁף זֶה פִּי אִם אֲשֶׁר יֵצֵא מִמֶּעֶיךָ הוּא יִרְשֶׁף, וַיּוֹצֵא אֹתוֹ הַחוּצָה וַיֹּאמֶר הִבֵּט נָא הַשָּׁמַיְמָה וּסְפֹר הַכּוֹכָבִים אִם תּוּכַל לְסַפֵּר אֹתָם וַיֹּאמֶר לוֹ כֹּה יִהְיֶה זְרַעְךָ. כי בגודל האמונה והדבקות שהיתה לאברהם בהקב"ה זכה לראיה רוחנית בבחינת 'החוצה' למעלה מעלה מגדרי העולם הזה, ושם הבטיח לו הקב"ה על לידת יצחק.

וגם בהבטחה זו הלך אברהם בצדקו, כמ"ש (שם, ו') וְהָאֲמִין בַּיהוָה וַיַּחְשְׁבֶהָ לוֹ צְדָקָה כִּי הִבְטַחְתָּ הַזֶּרַע הִיא כְּבָרִית בֵּין הַבְּתָרִים וּלְדַעַת רְבוּתֵינוּ בְּסֹדֵר עוֹלָם רַבָּה (פרק א') הִיא

1. ז"ל "אברהם אבינו הי' בשעה שנדבר עמו בין הבתרים בן ע' שנה שנאמר (שמות י"ב, מ"א) ויהי מקץ שלשים שנה וארבע מאות שנה וגו'. לאחר שנדבר עמו ירד לחרן ועשה שם חמש שנים שנאמר (בראשית י"ב, ד') ואברהם בן חמש שנים ושבעים שנה בצאתו מחרן". וראה מפרשי התורה שמות שם; תוספות (ברכות דף ז' ע"ב ד"ה לא; שבת דף י' ע"ב ד"ה ושל).

2. בא וראה מש"כ מהר"ל בגבורות ה' (פ"ז) "ורבותינו ז"ל אמרו שלא ירש אברהם העולם הזה והעולם הבא אלא בשביל האמונה, שעל ידי האמונה שהיה חזק באמונה זכה אברהם להיות שורש ויסוד כל ישראל, והוא נקרא צור דכתיב (ישעי' נ"א) הביטו אל צור חצבתם ואל מקבת בור נקרתם וגו', קרא את אברהם צור להורות על חוזק ותוקף היסוד הזה שהוא כמו צור שהוא חזק כמו שהתבאר בפרק שלפני זה, כי אשר הוא יסוד ראוי להיות מתואר בחוזק ותוקף שאם לא כן שיש לו מציאות חזק לא היה יסוד. וכן ראוי לאברהם במה שהיה התחלה לאומה ישראלית ראוי שיהיה לו מציאות חזק יותר, שבשביל זה הוא היה יסוד והתחלה. וחוזק שלו הוא שהיה חזק באמונתו וזהו החוזק שלו ומפני שהיה חזק באמונתו היה מציאותו יותר חזק, ובשביל כך היה זוכה להיות ראש אבן פנה ויסוד הכל. וזה שהיה מתנסה אברהם ב' נסיונות אם היה חזק באמונתו, וכאשר נתנסה בעשרה נסיונות, אז נודע ונבחן להיות ראש אבן פינה ועליו נבנה הכל".

באורך נראה אור

ז

שיפול עליו לשון גדולה, אמנם פי' המאמר הוא ש'גדולתו' היא היא 'ענוותנותו' מה שמצמצם את עצמו להשגיח בתוך העולם השפל הזה, וע"י זה זוכה האדם לבחינת ראייה רוחנית.

ל"א ע"א) כל מקום שאתה מוצא גדולתו" של הקב"ה אתה מוצא ענוותנותו, כי לא שייך ח"ו לפניו יתברך בחינת 'גדולה' מאחר ולגדולתו אין חקר (תהלים קמ"ה, ג) ואינו בבחינת ערך ומדה ומקום כלל

ענף ג.

הנה טרם כל שיח נקדים מה שנודע כי נשמות בני ישראל שורשם ומקור מחצבם היא מספירת המלכות דאצילות שהיא בחינת 'באר' כדלהלן, וכמו שכתב בספה"ק מאור עינים (פר' מקץ דרוש לחנוכה ד"ה ת"ר מאי חנוכה) בזה הלשון "שמדת מלכות נקרא שכינה מפני ששוכנת בכל מקום, והיא נקראת גם כן כנסת ישראל שהיא כונסת בתוכה בני ישראל שכולם נלקחו ממדה זו, וכמאמר רז"ל (שבת סז.) כל ישראל בני מלכים".

ובכ"ר כתב כן הרמ"ז בפירושו לזוהר הקדוש (ח"א דף רי"ז ע"ב) "שידוע שכל נשמות ישראל מושרשות במלכות, שלכן נקראים כנסת ישראל שכולם מכונסים בתוכה".

בחינת 'באר' היא שורש נשמות ישראל

ולבאר את כל האמור על פי עומק הענינים בזוה"ק ובכתבי האריז"ל, הקדים ה'דברי משה' זי"ע כמציץ מבין החרכים וזל"ק 'והנה לבחינת הראייה הזאת יש גם כן מקור שממנו שופע הראייה הזאת, וכאשר איש צדיק מוכך נפשו כנוכר לעיל ומדבק עצמו במקור הזה, אז יש לו ראייה רוחנית הוה"ט".

ועוד כתב 'כי הלא נודע שהעיקר של חיות נשמות ישראל נקרא באר לחי רואי כמבואר בכוונת קריאת שמע שעל המטה בפסוק (תהלים ל"א, ו) ב'ידך א'פקיד ר'וחי ר'ית באר כנודע'.

ח. בגמרות דין הגירסא 'גבורתו', וגירסת כת"י 'גדולתו', וכ"ה גירסת הרמב"ם בפ' המשניות (אבות פ"ד מ"ד).

ט. ראה מה שכתב בעל התניא בתורה אור ד"ה שמאלו תחת לראשי (פר' תשא דף פ"ו ע"א) "והנה בח' ראי' חושיית נמשך לישראל מלמעלה כמ"ש (זכריה ט' י"ד) "וה' עליהם יראה ויצא כברק חצו" זה הוא המשכה והארה שמאיר ובא לישראל להיות עליהם ראייה לראות באור ה' חיי החיים יתברך בראי' חושית ולדבקה בו".

י. וראה עוד פ' הרמ"ז על הזוהר ח"ג דף רי"ג ע"א; עץ חיים שער כ"ט פ"ג.

מילי דמלכא

עליו בפרטות, שכל עניניו בעולם הזה הוא רק על פי הנהגת ה' ומוסר את נפשו ורוחו אליו ית"ש, הנה בזה גופא נמצא שמתקרב ומתדבק אל ה'.

וכתב האריז"ל (עץ חיים שער כ"ט פ"ג; שער הפסוקים איכה; פרע"ח שער קשהמ"ט פרק י"א) כי מידת המלכות מחדשת את הנפשות ומחזירה אותם בבוקר לבני ישראל בסוד הכתוב (איכה ג', כ"ג) ח'דשים ל'ב'קרים ר'בה אמונתך ר"ת 'רחל' שהיא המלכות דאצילות י"א.

חמשה מדרגות בנשמות בני ישראל

וכתב האריז"ל שכל האמור עד כאן היא במדרגת ה'נפש', שהיא

עליית הנפשות בלילה בסוד פקדון והתחדשות הנפשות בבוקר

ולפי האמור יתבאר מה דאיתא בכתבי האריז"ל (שער הכונות דרושי הלילה דרוש י'; שער הגלגולים הקדמה ג'; שער רוח הקודש ירושלים תרל"ד דף ט') כי צריך לכוין בכל לילה להעלות הנפש לבחינת 'נקודת ציון', שהיא בחינת ספירת היסוד הפרטית של המלכות, והוא הנקרא 'באר', בסוד ב'ידך א'פקיד ר'וחי ר"ת בא"ר, ויכוין להעלות שם את נפשו בסוד פקדון לבד שאח"כ תחזור אליו.

וסוד ענין "בידך אפקיד רוחי" על דרך העבודה הוא, כי על ידי שהאדם מתכוון בהשגחת ה' התמידית

וראה מה שכתב הגה"ק מהרי"א חבר זי"ע בספרו פתחי שערים (נתיב פרצוף נוק' דז"א פתח ב') "הנוקבא נקראת בשם כנסת ישראל משום שבה כנוסים כל נשמות ישראל".

יא. ושורש העניין נמצא בזוהר (ח"א דף י"ט ע"ב; ח"ב דף ר"ד ע"א; ועוד בכ"ד).

וראה מש"כ האריז"ל בספה"ק עולת תמיד (שער ברכות השחר), (וע"ע בספה"ק 'מצת שימורים' להמקובל האלוקי רבינו נתן שפירא זי"ע (שער הברכות), ובשעה"כ דרושי ברכות השחר) ותורף דבריו, דהנה המלכות נוטלת הנשמה הזו לבחינת מיין נוקבין בלילה בסוד פקדון, ואח"כ בבקר היא מחזרת אותה בסוד ח'דשים ל'ב'קרים ר'בה שהיא ר"ת רח"ל, וגם לעתיד יהיה כן, ונודע כי 'אתה' היא המלכות, וז"ש (בברכת 'אלהי נשמה') 'ואתה עתיד ליטלה ממני' בסוד מיין נוקבין, 'ולהחזירה בי' בסוד ח'דשים לבקרים, 'לעתיד לבא' ר"ל כמו לעתיד לבא שתחזיר כל הנשמות בגופות שלהם.

וראה עוד בספה"ק אמרי פנחס (מהדו' ב"ב תשס"ג ח"א עמ' קמ"ו; וראה עוד שם עמ' קנ"ט; קס"ד; קע"א) 'והענין כי בלילה הוא פקדון לבאר העליון, ב'ידך א'פקיד ר'וחי ר"ת באר, כי באר הוא מעיין הנובע בלי סוף, ושם אין ימין ושמאל כלל, לכך נמתק הכל, ונתחדש ונעשה בריה חדשה, בסוד ח'דשים ל'ב'קרים ר'בה וגו', ר"ת רחל, שהיא הבאר הנ"ל".

שאר המדרגות המנויים שם בזוהר הקדוש.

ובספר הקדוש 'מגן אברהם' להמגיד מטריסק זיע"א (פרשת חיי שרה

ד"ה ויהי חיי שרה הב') ביאר בפרטות את סדר המדרגות, שתחילת עבודת השם היא שהאדם משיג שיש בורא עולם שהוא אחד יחיד ומיוחד שברא כל העולמות והנבראים, ולכן הוא מקבל עליו עול מלכותו יתברך לקיים כל התרי"ג מצות שהם מצות המלך מלכי המלכים הקב"ה, ולייחד את שמו יתברך בעולם.

וע"י שמזכך את עצמו ויודע ומשיג גם כן קטנות עצמו ופחיתות ערכו שהוא כלא חשיב קמיה, על ידי זה הוא עולה למדרגה הגבוה וממשיך עליו בחינת רוח.

ובשזובה יתיר, היינו כשמרבה בזיכוך וטהרת גופו בענווה ושפלות ובלב נשבר ונדכה, שיש לו התבוננות אמתית תמיד בכל עת ורגע בינו לבין קונו, ומשבר את לבו בתשובה אמתית לפניו יתברך, אזי הוא זוכה לבחינת נשמה.

ובשזובה יתיר, שמרבה עוד יותר לזכך ולטהר ולקדש את

בחינת החיות הגשמית של כל אדם מישראל, שהיא עולה למעלה בכל לילה לפקדון בלבד, וחוזרת תוך גוף האדם בקומו משנתו.

וכשהאדם זוכה ומזכך את גופו אזי נמשכין עליו עוד מדריגות נפלאות גבוה מעל גבוה, בחינת רוח, נשמה, חיה ויחידה, כידוע מש"כ במדרש (בראשית רבה פ"ד, ט') שהנשמה כוללת בתוכה חמשה מדריגות 'נפש רוח נשמה חיה יחידה'².

זכה יתיר יהבין ליה

והנה איתא בזוהר הקדוש (סבא דמשפטים ח"ב דף צ"ד ע"ב) **"תא** חזי, בר נש בר אתיליד יהבין ליה נפשא, זכה יתיר יהבין ליה רוחא, זכה יתיר יהבין ליה נשמתא וכו'". ביאור הענין, כי כל אחד מבני ישראל בשעה שנולד הוא מקבל מלמעלה בחינת נפש, ואם "זכה" דהיינו שמתקן ומזכך את בחינת הנפש, נשפע עליו מלמעלה בחינת רוח, וכשמתקן את בחינת הרוח נשפע עליו מלמעלה בחינת נשמה, וכן על זה הדרך כל

יב. וכן איתא בפירוש בזוה"ק (ח"א דף רי"ז ע"א; ח"ב דף קנ"ה ע"ב), ובכתבי האר"י ז"ל האריך בזה.

יג. **לשון זיכוך וברור** (דגל מחנה אפרים פר' חוקת ד"ה עוד ירמוז). **לשון ניצוח**, כמו שפרשו על (ברכות י"ב ע"ב) "ולא זכית" ולא נצחתי, היינו האדם המנצח את יצרו ומתגבר עליו (מגן אברהם להמגיד מטריסק זיע"א, פר' מקץ ותוכנה ד"ה ויהי מקץ הב').

וטעם הדבר הוא "לפי שהנפש היא מתוקנת, ואיך תעשה מרכבה ולבוש אל רוחו שעדיין לא נכנס בו להתתקן והוא מורכב מ טוב ורע, ולכן בהכרח הוא שתסתלק נפשו המתוקנת בתכלית השלימות".

וסדר הענין הוא, דהרי ביארנו לעיל כי צריך לכוין בכל לילה להעלות הנפש לבחינת ספירת היסוד הפרטית של המלכות הנקראת 'באר', ויכוין להעלות שם את נפשו בסוד פקדון לבד שאח"כ תחזור אליו.

אך מי שיש לו כח השגה לדעת שכבר השלים נפשו... וכבר הרוח מתחיל לבא בו לפרקים כמו בסוד תוספת שבת כנודע אצלינו... כאשר שוכב על מטתו בלילה ומפקיד נפשו בידו יתברך, אז נפשו נשארת למעלה בבאר מיין נוקבין דמלכות, וכאשר הוא נייעור אחר כך בשחר או אחר חצות לילה, נכנס רוחו אשר לא נכנס

עצמו, ולהשפיל ולהקטין ולבטל את עצמו לגמרי לאלהותו יתברך, ובא לתכלית הידיעה שלא נדע^י, שכל מה שמרבה להשיג ביותר השגות אלהות הוא יודע יותר דלית לאשגא ולאתפסא ביה כלל, אזי יהבין ליה נשמה לנשמה שהיא בחינת חיה, והוא בחינת אין ואפס המוחלט, שהאדם מבטל את עצמו לגמרי להש"י שהוא אלופו של עולם במה שיודע שהכל הוא כח וחיות הש"י שהוא חי החיים, יעו"ש בפנים בדבריו הנפלאים^{טו}.

סדר השפעת מדריגות הנשמה

נחזור לדברי האריז"ל שביאר ענין נפלא, (על פי מאמר הזוהר ח"א דף פ"א) כי כשהאדם זוכה ומתקן את בחינת הנפש וראוי שיושפע עליו בחינת הרוח, אזי מסתלקת בחינת הנפש ממנו, ובשעה שמשלים ומתקן את בחינת הרוח אזי חוזרת בחינת הנפש ונעשית מרכבה לבחינת הרוח.

יד. ראה בחינות עולם (לרבי ידעיה הפניני, פ"ג אות מ"ה): "תכלית מה שנדע ממך שלא נדעך".

טו. ראה מה שדיבר בקדשו בספה"ק מאור ושמשי (פר' ויחי עה"פ ויקרבו ימי ישראל) "ונראה דאיתא בזוה"ק (ח"ב צד ע"ב) דמתחילה יש באיש הישראלי נפש הקדושה המלובשת בנפש החיונית וכו' וזהו הנפש שממשיכין לו אביו ואמו לפי כוונותיהם בשעת הזיווג, זכה יתיר נותנין לו רוח, זכה יתיר נותנין לו נשמה. והנה מי שזוכה לרוח זה שיכול לדבר דיבורים קדושים הן בתורה והן בתפילה בלי מחשבות לכן נקרא בתרגום אונקלוס רוח ממלא (בראשית ב. ז) שיכול לדבר דיבורים קדושים וטהורים מבלי מחשבת פסול חלילה. ומי שזוכה לנשמה זהו שיכול לכוון מחשבות קדושות זכות וטהורות. ויכול לזכות עוד יותר אל חיה ויחידה שהוא מדריגות יותר ויותר כידוע".

באורך נראה אור

יא

הספירות שלמטה ממנו, הוא משפיע בהם שפע עצום ורב.

ידוע הא דאיתא בזוה"ק (ח"ב צ"ה ע"א) שמידת המלכות נקראת "עולמתא שפירתא דלית לה עיינין"טז, והנה בעת שעיני אריך אנפין מסתכלין בה להשפיע עליה שפע רב היא מתעלית עילוי רב, ונמשך בה בחינת עיניים.

ובל זה נעשה קודם חצות לילה, בשעה שבני ישראל שהשלימו וזיככו את בחינת הנפש ומעלים אותה למעלה לספירת המלכות שהיא בחינת ה'באר' הנ"ל, הנה באיתערותא דלתתא איתער דלעילא ואז עיני אריך אנפין מאירים לה הארה רבה ונעלית, ומזה נמשך לה בחינת 'עינים', וממנה מושפעים כל אלו הנשמות ונמשך להם בחינת ראייה רוחנית הנ"ל, וזהו מה שאנו מברכים (ברכת המפיל) 'ומאיר לאישון בת עיני'ח.

ונתקן עדיין, ולכן האדם ההוא הנה הוא הולך ומשלים ומתקן את רוחו לגמרי, ואחר כך תוכל לחזור נפשו בו באיזו לילה על דרך הנזכר ותיעשה מרכבה אל רוחו כי כבר שניהם מתוקנים, וזהו סוד פסוק (ישעיה כ"ו, ט') נפשי אויתך בלילה אף רוחי בקרבי אשחרך".

סוד ברכת המפיל 'ומאיר לאישון בת עין'

ונבאר עוד, כי ידוע שלמעלה בעולם האצילות יש בחינה גבוהה מאוד הנקראת 'כתר', הנקרא בלשון הזוה"ק והאריז"ל 'פרצוף אריך אנפין'.

ואיתא באידרא רבא (זוהר ח"ג דף קכ"ט ע"ב והלאה, במאמר 'עיני דרישא חיוורא', וביאור הענין בטוטו"ד בספה"ק 'אדיר במרום' למרן הרמח"ל זי"ע, שם) שבשעה שעיני אריך אנפין מסתכלין על

טז. תרגום: עלמה יפה שאין לה עיניים.

יז. ראה באגרא דפרקא (אות פ"א) יכין האדם... אולי בלילה כשיוצאה נשמתו יזכה לשמוע שמיעה רוחנית... ויזכה לראיה רוחנית.

יח. ראה בשער הכונות (דרושי הלילה דרוש ו') 'ואח"כ אריך אנפין עצמו מגדיל ומאיר את הנוקבא כנ"ל, וכנגד זה אנו אומרים 'ומאיר לאישון בת עין' כי אריך אנפין מאיר בנקבה הנקראת 'אישון בת עין' כנודע. והענין הוא, כי בהיות המלכות בסוד נקודה אין בה פרצוף שלם רק נקודה אחת כלולה מעשר ספירות, אבל אינם בה בפרטות. ותמיד המלכות עומדת בבחינת 'נקודה' כנודע, עד שאנו צריכים לבנותה בנין גמור... ואז בהיותה בסוד נקודה זו אז נקראת המלכות 'אישון בת עין' בכל ספרי הזוהר והתיקונים וזכור היטיב כלל זה. וזה ענין אומרו 'ומאיר לאישון בת עין' שהוא הנקודה הזאת, וע"י הארתו בה מגדילה ונעשית פרצוף גמור כנ"ל".

ענף ד

פי מאמר חז"ל (בראשית רבה פ"ג, ב', רש"י וירא י"ח, ב') "אין מלאך אחד עושה שתי שליחות".

ובתב בזה ה'דברי משה' זיע"א, דהנה המלאך השני נשלח לה לצוותה לשוב אל שרי גבירתה, והמלאך השלישי בא לברכה על ריבוי זרעה, והרביעי בא לבשרה שתהר ותוליד את ישמעאל. אבל למלאך הראשון לא היה לכאורה שום צורך שליחות כלליט.

ועל פי הנ"ל נפתח לן פיתחא בהאי פרשתא, כי יש לומר שהמלאך הראשון המשיך לה כח ראייה רוחנית ועל יד זה ראתה הגר את שאר המלאכים.

ביאור המקראות

ולבאר את הפסוקים יש להקדים עוד, כי כל המלאכים סוף שמותם הוא ב' אותיות א' ל' אבל

המלאך המשיך בחינת ראייה רוחנית להגר

הנה איתא בפרשתינו (בראשית טז, ז – יד) לגבי הגר, וימצאה מלאך יהוה על עין המים במדבר על העין בדרך שור. ויאמר הגר שפחת שרי אי מזה באת ואנה תלכי ותאמר מפני שרי גברתי אנכי ברכת. ויאמר לה מלאך יהוה שובי אל גברתך וגו'. ויאמר לה מלאך יהוה הרבה ארבה את זרעך וגו'. ויאמר לה מלאך יהוה הנך הרה וגו'. ותקרא שם יהוה הדבר אליה אתה אל ראי פי אמרה הגם הלם ראייתי אחרתי ראי. על פן קרא לבאר באר לחי ראי.

וייש לדקדק, שהלא המלאך הוא שאמר אליה כל הדברים, ואין כאן הפסק ביניהם בדברים אחרים, ואם כן למה זה הוצרך הכתוב לחזור ולכפול "ויאמר לה מלאך יהוה", ורש"י פירש "על כל אמירה היה שלוח לה מלאך אחר, לכך נאמר מלאך בכל אמירה ואמירה". והוא על

וראה בזוה"ק (ח"א דף פ"ג ע"א) 'ההיא נפשא דזכת לסלקא אתחזיאת קמיה דסבר אפי יומין ואתדבקת ברעותא לאתחזאה בתיאובתא עילאה למחמי בנועם מלכא'.

תרגום: אותה הנפש שזוכה לעלות, נראית לפני סבר פני הימים, ונדבקת ברצון להראות בתשוקה עליונה לראות בנועם המלך.

יט. כי הוא שאל אותה "אי מזה באת ואנה תלכי", וודאי אין זה מן הצורך כלל, כי היפלא חלילה הידיעה מאתו יתברך, ומה שפירש רש"י "יודע היה, אלא ליתן לה פתח ליכנס עמה בדברים" דוחק הוא (עפ"י דברי מן ה'דברי משה' זיע"ע).

באורך נראה אור

יג

והסיבה לזה היות ולא עשה המלאך שום שליחות רק דיבר איתה, ממילא לא ידעה איזה שם יקרא לו, לזה קראה אותו "אַתָּה אֵל רָאִי" שודאי לא בא רק להמשיך לה בחינת ראייה כדי לראות המלאכים הבאים אחריו. וזהו המשך דבריה פִּי אֶמְרָה הֲגַם הָלֵם רָאִיתִי אַתְּרִי רָאִי שַׁעֲרֵי שַׁנְמִשְׁךָ לֵה כַחַת הַנְּפִלָא הַזֶּה רֵאתָה אֶת שֶׁאֵר

עיקר שמם הוא על פעולתם,² ושם א' ל' הוא הכח האלקי הנמשך ע"י המלאך כ"א.

וזה שאמרה הגר וַתִּקְרָא שֵׁם יְהוָה הַדְּבָר אֲלֵיָהּ הֵינֵנו שִׁקְרָאָה לְהַמְלָאךְ הַרְאִשׁוֹן שְׂדִיבֵר אֵלֵיהּ ר"ל הכח האלהי שדיבר אליה א"ל רָאִי אֶתָּה הוּא 'א'ל של ראייה פ' הכח האלהי הממשיך לי ראייה רוחנית,

כ. ראה בתיקונים (תיקון נ"ז דף צ"א ע"ב) "כל מלאך ואופן וחיה ושרף... כל חד דהוה כפום שליחותיה, והכי הוה קרי ליה, דהכי אשכחנא בספר רזיא"ל דאתייהב לאדם קדמאה, דמטטרו"ן קרא ליה קודשא בריך הוא שמהן סגיאין, לזמנין אתקרי מיטטו"ר בזמנא דממנא על מטרא, ולזמנין אתקרי פתחו"ן סגרו"ן אטמו"ן, אטמו"ן בזמנא דאיהו אוטם חובין דישראל, סגרו"ן בזמנא דסגר תרעין דצלותא, פתחו"ן בזמנא דפתח תרעא דצלותא, פסקו"ן בזמנא דפוסק הלכות דמתניתין במתיבתא תתאה, והכי כל שמהן כפום שליחותיה, והכי כל מלאך אשתני שמה כפום שליחותיה, הדא הוא דכתיב (שופטים י"ג, י"ח) "למה זה תשאל לשמי והוא פלאי", וכפום ניסא דעבדין הכי איהו שמיהו.

ולכל שליחותא ושליחותא דילהון אית רגעא ושעתא ידיעא, ומזל ידיע, ויום ידיע, וכוכב ידיע, ותמן אשתני, האי מלאך אתקרי בששים רבוא שמהן דמלאכיא, הוא אתקרי חסדיא"ל בזמנא דעביד חסד עם עלמא, גבריא"ל בזמנא דעביד גבורה בעלמא, סתוריא"ל בזמנא דסתיר בני עלמא בגדפוי מאלין מלאכי חבלה, הדא הוא דכתיב (תהלים צ"א, ד') "ותחת כנפיו תחסה צנה", ואתקרי חתמיא"ל בזמנא דחתים זכוון וחובין על בני עלמא, כתביא"ל בזמנא דכתב חובין וזכוון".

כא. ראה בתיקונים (תיקון... קכ"ג ע"א) "אחזי על אלקו"ת דעלת על כל העלות, ועליה אמר איוב (איוב ה') אני אדרוש אל א"ל, אל אלק"י האלקים, וכד רכיב על א"ל אשתמודעין ליה כל אלקים, ומזדעזעין מניה, וכל מלאכיא דאתקריאו בהאי א"ל כגון מיכא"ל גבריא"ל, כלהו מזדעזעין מהאי א"ל דאיהו אלק"י האלקים, ומאן דקרא לון ביה, מיד עונין ליה בכל שעתא".

ובספר עמק המלך (שער י"ז פ"ז) כתב "וזהו שאומר בספר הזהור (תיקו"ז תיקון... דף פ"ט ע"א) 'זה שמ' (שמות ג' ט"ו) נוטריקון ש'מועיאל מ'טטרו"ן י'הואל, ונרמזו במלת א"ל, לפי שהעולמות אלו ב"יע נעשו מנה"י דמלכות דמצלות, כי עיקר שם מלכות הוא א"ל, ולכך רוב המלאכים שמם מסיימים במלת א"ל, לפי ששרשם מן מלכות זה".

מילי דמלכא

המלאכים, על פן קרא לְבָאֵר בְּאֵר לְחִי רְאִי שֶׁהִשִּׁיגָה הַגֵּר מִקּוּר הָרְאִיָּה הַרוּחֵנִית שֶׁהוּא מִבְּחִינַת "בָּאֵר" שֶׁהִיא סְפִירַת הַמַּלְכוּת דְּאֲצִילוּת.

ענף ה.

שֶׁהָאֲדוֹן בָּא לְרֵאוּתְךָ, הַקִּישׁ הַכְּתוּב רְאִיִּתְךָ לְרְאִיִּתּוֹ.

וּבְסִפְרֵי הַקְּדוּשִׁים בִּיאָרוּ בְּזֶה, כִּי בַעַת שֶׁבָּאוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְבֵית הַמִּקְדָּשׁ וְהִשְׁתַּחֲוּוּ בַעֲזֵרָה, הִנֵּה מְרֹב הַקְּדוּשָׁה שֶׁשֶּׁרְרָה שָׁם, נִמְשַׁכָּה עֲלֵיהֶם בְּחִינַת רְאִיָּה וְרוּחֵנִית לְרֵאוּת אֶת פְּנֵי הַשְּׂכִינָה, וְזֶהוּ בְּדֶרֶךְ שֶׁבָּא הַקְּב"ה לְרֵאוּת אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, כִּךְ מִפְּאֵת זֶה נִמְשַׁכְתָּ קְדוּשָׁה עֲלֵיוֹנָה וְבָא הַשִּׁי"ת לְרֵאוּת עַל יְדֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵלִיכִי.

וּכְתַב מֶרֶץ הָרֵב בַּעַל הַתְּנִיָּא זִי"ע בְּלִיקוּטֵי תוֹרָה ד"ה בַּשְּׁעָה

רְאִיָּה רוּחֵנִית בְּזִמְנָן שְׁבִית הַמִּקְדָּשׁ הִיָּה קִיִּים

הִנֵּה מוֹדַעַת זֹאת שֶׁבְּזִמְנָן שֶׁהָיוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל שְׂרוּיִין עַל אֲדַמְתָּן זָכוּ לַעֲלוֹת שְׁלֹשׁ פְּעָמִים בַּשָּׁנָה לְרֵאוּת אֶת פְּנֵי הַשְּׂכִינָה כַּמ"ש (שְׁמוֹת ל"ד כ"ג) שְׁלֹשׁ פְּעָמִים בַּשָּׁנָה יִרְאֶה כָּל זְכוּרְךָ אֶת פְּנֵי הָאֲדוֹן ה' אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל וְדִרְשׁוּ בְּגַמ' (תְּהִיגָה דף ב' ע"א), "יִרְאֶה" יִרְאֶה' כְּדֶרֶךְ שֶׁבָּא לְרֵאוּת כִּךְ בָּא לְרֵאוּת". וּפִי' רִש"י יִרְאֶה - יִרְאֶה כְּתִיב, וְקִרְיַן יִרְאֶה יִרְאֶה כָּל זְכוּרְךָ אֶת פְּנֵי הָאֲדוֹן, דְּמִשְׁמַע שֶׁהָאֲדָם רוֹאֶה אֶת הַשְּׂכִינָה, יִרְאֶה כָּל זְכוּרְךָ אֶת פְּנֵי הָאֲדוֹן, מִשְׁמַע

כב. רָאָה מָה שֶׁכְּתַב בְּזֶה בַּעַל הַתְּנִיָּא בְּלִיקוּטֵי תוֹרָה ד"ה מִזְמוֹר שִׁיר חֲנוּכַת הַבַּיִת (פ' וְזֹאת הַבְּרִיכָה דף צ"ח ע"ב) "צִרִיךְ לְהַבִּין עֵינֵי הַשְּׂרָאָה הַשְּׂכִינָה מָה הִיא, וְהִנֵּה אֲנִי אוֹמְרִים וְאֵין אֲנִי יוֹכֵלִים לַעֲלוֹת וְלִרְאוּת וְלִהְשַׁתַּחֲוּוֹת לַפְּנִיךָ, וְצִרִיךְ לְהַבִּין מָהוּ וְלִהְשַׁתַּחֲוּוֹת, וְלָמָּה אֵין אֲנִי יוֹכֵלִים, בְּשִׁלְמָא לַעֲלוֹת וְלִרְאוּת א"א מִפְּנֵי הַיָּד כּו' אֲבָל הַהִשְׁתַּחֲוּוּאָה אֲפֻשֶׁר לְהִיֹּת בְּכָל מְקוֹם לַפְּנֵי ית' כְּמוֹ וְאֲנַחְנוּ כּוֹרְעִים וּמִשְׁתַּחֲוִים כּו'. וְלָמָּה צִרִיךְ לְזֶה בַּהֲמ"ק דּוּקָא. אִךְ הִנֵּה יֵשׁ שְׁנֵי בְּחִינּוֹת בַּהִשְׁתַּחֲוּוּאָה, כִּי הִנֵּה עֵינֵי הַהִשְׁתַּחֲוּוּאָה הוּא שֶׁמִּבְטֵל וּמְכַנֵּיעַ אֶת עֲצָמוֹ לַפְּנֵי ית' כְּמוֹ שֶׁמִּבְטֵל אֶת עֲצָמוֹ לַפְּנֵי הַמֶּלֶךְ וּמִקְבֵּל עָלָיו לַעֲבֹדוֹ וְלִשְׁמוּעָוֹ בְּקוּלוֹ. וְהִנֵּה יֵשׁ הַשְׁתַּחֲוּוּאָה בְּבַח' חִיצוֹנִיּוֹת שֶׁמְכַנֵּיעַ אֶת הַגּוּף שְׁלֹא יִמְרֹד, אֲבָל עֵיקַר רְצוֹן וּפְנִימִית הַנֶּפֶשׁ אֵינָה מִבּוֹטְלָת, שְׂאֵעֲפ"כּ הוּא דָּבָר בְּפְנֵי עֲצָמוֹ וִישׁ לוֹ רְצוֹן אַחַר וּמִחֻשְׁבָּה אַחֵר בְּפְנֵי עֲצָמוֹ זֹלַת עֵינֵי הַהִכְנָעָה. מִשָּׂא"כ בַּח' הַהִשְׁתַּחֲוּוּאָה בְּבַח' פְּנִימִית הוּא בַּח' 'בְּטֵל רְצוֹנְךָ מִפְּנֵי רְצוֹנִי' שְׂאֵין לוֹ רְצוֹן וְחַפְּצָה אַחֵר כָּלֵל, וְכְמוֹ בְּרָא כְרַעַא דְּאֲבוּהוּ, שֶׁהִרְגֵּל הִיא בְּטֵלָה מִמֶּשׁ כּו'. וְהוּא הַשְׁתַּחֲוּוּאָה הַנֶּפֶשׁ, וְהַהִשְׁתַּחֲוּוּאָה זֹה הִיוּ מִקְבָּלִים יִשְׂרָאֵל ע"י רְאִיָּה שְׁלֹשׁ רִגְלִים בַּשָּׁנָה בְּבַהֲמ"ק שֶׁשֵּׁם הִיָּה גִילוֹי שְׂכִינָה, פ'י' 'שְׂכִינָה' מָה שֶׁשׁוֹכֵן בְּתַחְתּוֹנִים בְּבַח' גִּילוֹי, (וְקַב"ה קְדוֹשׁ וּמוֹבְדֵל) שְׁעִי"ז כָּל הַנִּשְׁמוֹת מִתְּבַטְּלִים כְּנֹר בְּפְנֵי הָאֲבוּקָה, פ'י' כְּשֶׁדוֹלְקָת אֲבוּקָה גְדוּלָה

ע"י מצות ציצית זוכה האדם לבחי' ראייה רוחנית

וצונו השי"ת במצוות ציצית ותפילין
שעל ידן יזכה לראיה רוחנית.

כי ידוע מש"כ רש"י (במדבר ט"ו, ל"ח)
"ציצית על שם וראיתם אותו (שם,
ל"ט) כמו (שה"ש ב' ט') מציץ מן
החרכים" וכן איתא ברעיא מהימנא
(זוה"ק ח"ג דף קע"ה ע"א) שסוד ה"ציצית"
הוא מלשון הצצה וראיה כג'.

ובתבו הפוסקים (ראה ב"י אור"ח סי' כ"ד
בשם שו"ת הריב"ש (ח"ב סי' תפ"ו),
ועוד) שתכלית מצות ציצית היא
ההסתכלות בה.

ובכתבי האריז"ל לכי נתבאר שסוד
הדבר הוא שע"י הסתכלות

שהקדימו (במדבר דף י"ג ע"ג) כי זהו מה
שהתנבא ישעיה (נ"ב, ח') "כי עין בעין
יראו בשוב ה' ציון" שלעתיד יזכו
'שיהיה ראיית העין שלמטה שווה
ומכוון לראיית העין שלמעלה וכו' אך
עכשיו בזמן שאין בית המקדש קיים
אומרים ואין אנו יכולים לראות
ולהשתחוות כו'. והיינו מפני חטאינו
כו'. כי עונותיכם מבדילים ביניכם
לבין אלהיכם פי' שהעוון עושה הבדל
והפרש בין ראיית עין שלכם לבין
ראיית עין אלהיכם',

ובכן זאת עבודת האדם תמיד
לאסתכלא ביקרא דמלכא
בבחינת "עיני תמיד אל ה'" (תהלים כ"ה,
ט"ו) לראות את השגחתו בכל פרט
ופרט.

מאד אזי כל נר יחידי הדולק בסמוך לה הולך אורו ונכלל באור האבוקה והיו
לאחדים ממש. וזהו 'ולא יראו פני ה' ריקם' (דברים ט"ז, ט"ז), כדרך שבא לראות
שהיה ראייה והתגלות פנימית וכתוב 'פני' היינו בחי' ממכ"ע וסוכ"ע בחינת יחוד
קוב"ה ושכינתיה, ועוד שכל אחד ואחד מישראל לפום שיעורא דיליה היה מקבל
גילוי זה כשהיו עולין לרגל, שכולן חייבין בראיה, לכך נאמר 'פני הויה' לשון
רבים שלכל אחד היה הגילוי לפי ערכו, ועיקר הראיה היא ההשתחוואה".

כג. ציצית, פקודא דא איהו לאדכרא כל פקודי אורייתא בגינה, כמה דאת אמר (במדבר
ט"ו, ל"ט) "וראיתם אתו וזכרתם את כל מצות יי ועשיתם אתם", דא איהו סימנא
דמלכא לאדכרא ולמעבדא. כתיב (שמות כ"ח, ל"ו) "ועשית ציץ זהב", והא אוקימנא
רזא דציץ לאתעטרא ביה כהנא רבא, ודא איהו ציץ, לאסתכלא ביה עיינין, דאיהו
סימן דעלמא עלאה, דאתעטר ביה כהנא רבא, (וראה בשעה"כ (דרושי הציצית דרוש ב')
בסודן של דברים).

כד. ראה שער הכוונות (דרושי קר"ש דרוש ח') "ובהגיעך אל פסוק וראיתם אותו וזכרתם
אז תכוין כוונה אחרת והיא זו, כי הנה תסתכל בהם בפסוק זה ב"פ פעם אחר
פעם ובכל פעם תכוין בהם אל שם ק"ל שהוא בגי' עין וה"ס הרבוע של שם
הויה דאלפין דמ"ה העולה ק"ל. ותכלית כונה זו היא כי רחל נק' עולימתא
שפירתא דלית לה עיינין כמבואר אצלינו בתחלת הסבא דפ' משפטים (שער מאמרי

ית"ש, כי תפילין מרמז על יחודו ואחדותו ית"ש שהוא ממלא כל עלמין וסובב כל עלמין ולית אתר פנוי מניה והוא רב ושליט עיקרא ושרשא דכל עלמין, וכמאמר חז"ל (ברכות דף ו' ע"א) על פסוק "וראו כל עמי הארץ כי שם ה' נקרא עליך ויראו ממך" (דברים כ"ח, י') אלו תפילין שבראש, פי' שע"י התפילין נתראה לעין כל רוממות וגדלות השי"ת שהוא מנהיג ומשפיע לכל הדבקים בו, וכשמתבונן האדם בגדלותו ורוממותו ית' שהוא אין סוף ואין חקר ונתקשר מוחו וליבו בהשי"ת, אז זוכה לבחינת ראייה רוחנית, וזהו "בין עיניך" כי קדושת התפילין שעניינה התקשרות המוח להקב"ה משפיעה לאדם קדושה עד שזוכה האדם לראות בעיניו ממש ראייה רוחנית.

האדם בציצית הנה גורם הסתכלות הקב"ה על שכנינו, ומוכן שבזה נשפע לאדם שפע עליון וראיה רוחנית כ"ה.

ע"י מצות תפילין שעניינה דבקות והתקשרות בה' זוכה האדם לבהי' ראייה רוחנית

וזהו סוד מצות תפילין שצונו הקב"ה (דברים ו', ח') וקשרתם לאות על ידך ויהי לטטפת בין עיניך ודרשו חז"ל במנחות (דף ל"ז ע"א וע"ב) זו גובה שבראש, או אינו אלא בין עיניך ממש וכו' ומביא הגמ' שני דרושים שזה מורה על גובה שבראש דייקא. וא"כ צריך ביאור מדוע א"כ קראו הכתוב 'בין עיניך'.

והאמת היא שמצות תפילין עניינה קשר ודבקות האדם להבורא

רש"י דף א' סוף ע"ד), והנה התכלת שבציצית ה"ס החשך שאין בו בחינת העינים והארה המכלה את הכל והוא בחי' הדין ולכן צריך לכוין כשמסתכל בציצית כאלו יש שם תכלת שבציצית ותסתכל כשתאמר וראיתם אותו ותכוין להמשיך שם בחי' העינים העליונים והראי' שבהם, ותכוין בשני פעמים ק"ל שה"ס ב' עייניך עלאין להמשיך משם בחי' הארת ראייה עליונה אל התכלת החשוך הזה שה"ס עולימתא שפירתא דלית לה עיינין כנז', וזה עצמה היא הכונה שתקנו בכוס ברכת המזון באומרם ז"ל ונותן עיניו בו כמבואר במקומו, וזה הטעם שאין הציצית נוהגת אלא ביום לפי שאז יש כח בדינו להמשיך אליו ראייה העליונה משא"כ בלילה שאז הדינין גוברין ואין כח בדינו להמשיך שם ראייה העליונה".

ובדרוש נוסח התפילה כתב האריז"ל "וכל עוד שאתה אומר פרשת ציצית תהיה מביט ומסתכל בציציות ההם וכשתגיע אל וראיתם אותו תעבירם ע"ג עיניך ותנשקם, וכמ"ש בתשובות הגאונים ובס' עמודי גולה הנק' סמ"ק (הובא בבית יוסף הנ"ל) שזו היא א' מן רמ"ח מ"ע שיסתכל בציציות".

כה. וראה מש"כ באריכות בספרי דבי רב "עבדא דמלכא" ח"ב מאמר 'ונראהו עין בעין' (עמ' תקל"ז והלאה).

בס"ד

ברכת מזל טוב

מעומק הלב פנימה הננו בזה לברך את כבוד ידידינו היקר שביקרים, איש האשכולות מאד נעלה הבחור החתן המופלג בכל חדרי תורה ומאיר ומעמיק באורה כחשיכה כאורה ירא אלוקים כמשמעו וכמדורשו, השלם בכל מיני שלימות, מעוטר בכל המעלות לבו לב זהב ובעל מידות תרומיות ומוזהבות לעילא מן כל ברכתא ושירתא,

דבוק בכל נימי נפשו באור תורתו של כ"ק מרן אדמו"ר זצוק"ל
ומאיר לפנינו משנתו של אבינו רועינו זי"ע באספקלריה המאירה שחנן אותנו ה' והמסור במסירת נאמנה בלב ונפש להו"ל לאור עולם באומנתו הנפלאה
לסדר הדברים ברב חכמה ותבונה

הבה"ח שמעון בהן רפאפורט ני"ז

מעורכים החשובים במכונינו

ועורך ראשי של גליוני 'תמצית דברות קודש'

לדגל נישואיו בשעטזמ"צ

עב"ג בת הדה"ח ר' אשד פרענקל שליט"א

מנהל רוהני ת"ת הפארת בניס מונקאטש

ויהי רצון מלפני אבינו שבשמים שזכותו הגדול של

מרן רבינו הגדול זי"ע שחיבבנו למאד

ושיבה את עבודתו בעריכת דברי תורתו

זכות עבודתו בקודש בהפצת הני דברות קודש במדה כה גדושה ומסירות נפלאה יעמוד לו לבנות בית נאמן בישראל ולהתברך בכל מיילי דמיטב, ויזכה להמשיך בעבודתו בקודש לאורך ימים ושנים מתוך בריאות גופא ונהורא מעליא, ויזכה לרוות רב נחת דקדושה מתוך שמחה והרחבת הדעת, עושר ואושר, ואך טוב וחסד יהיה מנת חלקו כל ימי חייו

המברכים מעומק הלב פנימה,

מכון שפ"ה ברורה